

PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU NÕUKOGU

PROTOKOLL

Tallinn

24. mai 2011 nr 7.2-6/6

Algus kell 13.00, lõpp kell 15.00

Juhatas Helir-Valdor Seeder
Protokollis Liina Stranberg

Võtsid osa: Helir-Valdor Seeder, Andres Oopkaup, Toomas Kevvai, Vello Ilves, Urmas Ingver, Jaan Kallas, Aavo Mölder, Sirje Potisepp, Ly Rand, Kalle Reiter, Tiina Saron, Ivar Sikk, Ants Varblane, Vahur Vingisaar, Kalmer Visnapuu

Puudusid: Ants Noot, Madis Ajaots, Aivar Kallas, Aado Keskaik, Mait Klaassen, Kaul Nurm, Kristjan Piirimäe, Sven Sester, Juhan Särgava, Margus Timmo

Kutsutud: Jaak Herodes, Eestimaa Talupidajate Keskliidu aseesimees; Aare Heinvee, Riigikogu maaelukomisjon; Mai Talvik, põllumajandusturu korraldamise osakonna juhataja; Erkki Miller, taimekasvatusteaduste büroo juhataja; Liina Jürgenson, loomakasvatusteaduste büroo juhataja; Taavi Kand, põllumajandus- ja kaubandusteaduste töötleva tööstuse osakonna nõunik; Katre Kirt, põllumajanduse tulupoliitika büroo juhataja kt; Henno Nurmsalu, maaelu arengu osakonna juhataja; Helve Hunt, maaparanduse ja maakasutuse büroo peaspetsialist; Janika Salev, avalike suhete osakonna juhataja; Hindrek Riikoja, avalike suhete osakonna juhataja asetäitja.

Päevakord:

1. Erimärgistatud diislikütus
2. Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus
3. Lühiülevaade meetmetest 1.6.2 ja 1.6.3

Seeder: päevakorras on kolm punkti. Kui kellelgi on veel olulisi asju, siis saame neid koosoleku lõpus arutada. Praegu piirdume kolme mahuka ja olulise teemaga. Kui kõik on päevakorraga nõus, siis alustame.

1. Erimärgistatud diislikütus – ülevaate andsid põllumajandus- ja kaubanduspoliitika asekanstler Andres Oopkaup ja põllumajandusturu korraldamise osakonna juhataja Mai Talvik

Seeder: Läti on küll kehtestanud kogusele riikliku limiidi, 85 tuhat tonni, kui palju tarbida võib, aga limiit on praegu tegelikust tarbimisest suurem. Lühike kokkuvõte omavahelistest aruteludest on see, et üheski 5-6 riigis, millega meie tutvusime, ei ole lihtsat ja head toimivat süsteemi. Kõik on kohmakad ja ehamugavad taotlejale ning bürokraatlikud, kallid ja töömahukad riigile. Kui tahame minna üle uuele süsteemile, peame endale teadvustama, et väga head lahendust ei ole. Peame arvestama, et meie olukorra teeb keerulisemaks see, et ka kalurid omavad õigust kasutada erimärgistatud kütust. Suured traalpüüdjad kasutavad ka seda soodustust, väikestele on see soodustus praktikas suhteliselt kättesaamatu. Müük toimub aktsiisiladudest, mida on 29 ning

Hiiumaal ja Saaremaal mitte ühtegi, ja seetõttu hinnanguliselt 20-30% neist, kes võiksid soodustust kasutada, seda ei kasuta. Peame kõigile kättesaadava kompenseerimissüsteemi tegemisel arvestama, et kalurite soodustuse tarbimine peaks suurenema ehk riik peab siin oma rahakotti kergendama. Kui tahame uuele süsteemile üle minna, siis tundub, et on vaja saada Euroopa Komisjonilt riigiabi luba, mille taotlemine võtab kindlasti aega mitmeid kuid. Tundub, et paika pandud uue süsteemi käivitamise kuupäev 1. jaanuar 2012 on väga ebarealistlik. Kõikide näidete puhul on Euroopa Komisjonilt riigiabi luba taotletud ja saadud. Tõenäoliselt saab ka Eesti selle loa, kui süsteemi välja töötame ja kaitseme, kuid see võtab aega ja seda saab taotlema hakata siis, kui oleme siseriiklikult kõik selgeks rääkinud. Oleme ka rääkinud, et püüame sõltuvad tootmistüübist diferentseerida, kuid väidetavalt ei ole selline asi võimalik, Euroopa Komisjon selleks luba ei anna. Lahendus oleks mingi keskmine kompensatsioon hektarile, mis bürokraatiat mõnevõrra lihtsustab, aga loob ebaõiglasema olukorra tootjate vahel.

Keeruline probleem on veel ka administreerimine. Milline roll saab olema PRIA, Rahandusministeeriumil, Maksu- ja Tolliametil. Arvan, et kuna oleme e-riiki pikalt üles ehitanud, siis ainukene mõeldav üleminek saaks toimuda elektroonilise lahenduse teel. Ei kujuta ette, et tulu- ja kuludokumentide alusel toimuks arvestamine. Peame olema valmis minema üle elektroonilisele asjaajamisele - elektrooniline kaart, kus peal on tootjate limiidid. See eeldab, et administratiivsüsteem on selleks valmis, on olemas vastavad arvutiprogrammid, tarkvara, inimesed jne. Oleme juba esimese sammu astunud, pean silmas metsamehi, see puudutab ka põllumajandustootjaid, kellel on nii põllud kui ka metsad. Valitsuses oli kokkulepe, et süsteemid muutuvad ühel ajal, kuid menetlemine toimub erineva kiirusega. Kui me ei jõua 1. jaanuarist 2012 põllumeestele ja kalameestele uut kompenseerimissüsteemi rakendada, siis oleme loonud põllumajandustootjale ja talunikule olukorra, kus nad 1. jaanuarist 2012 võivad põllul erimärgistatud kütusega töötada, kuid oma metsas mitte. See olukord ei ole mõeldav. Kui me ei suuda põllumajanduslikku ja kala poole kompensatsioonimehhanismi 1. jaanuariks 2012 käivitada, siis tuleb vaadata metsa erisust. Tühistumine peaks jõustuma koos uue süsteemiga põllumeeste jaoks. Valitsuse eesmärk on koos üle minna 1. jaanuaril 2012. aastal.

Ingver: nõustun põllumajandusministriga, et kui tuleb selline kompensatsioonimehhanism, et järgmise aasta 1. juuliks tagastatakse raha põllumehe arvele, siis see paneb põllumehe veel raskemasse olukorda, kuna ta peab veel rohkem krediitiasutuse poole pöörduma jne. Elektrooniline süsteem, mis arvestab hetkega limiidist maha, on küll ainuvõimalik. Kui ütlete, et erisusi ei tule, siis sellega tuleb ohte järjest juurde. Meie toit läheb järjest kallimaks, kuna see soodustab pigem niitmist kui põllumajandustootmist.

Varblane: metsanduses on ju samamoodi võimalik kulunormide põhiseks asi viia, et tihumeetri aluseks on võimalik mingi kogus välja arvutada, mis diiselkütuseks vaja on. Tänaused müüdid puidukogused tuleb nagunii deklareerida. See ei too kaasa ka palju bürokraatiat, on vaja välja töötada norm. Samamoodi need tegevused, mida metsas tehakse, kas maaparandus või teede ehitus, need on ju kõik kooskõlastatud ja toetatavad tegevused. Saaksime rakendada samasugust süsteemi.

Seeder: sellisel juhul peate kiiresti keskkonnaministrile oma ettepanekud tegema. Kui ettepanekud esitate, siis palume need ka meile teadmiseks saata.

Vingisaar: kas sellist miinimum käibenõuet, nagu lätlastel, ei anna siis miskit mood rakendada. Näeme tõsist ohtu, et see võib anda vale signaali niitjatele. Mingisugune diferentseerimine võiks ikkagi olla.

Seeder: peame täpsustama. Kui diferentseerimine ära kaob, siis seda teha võimalik ei ole. Kui toimuks mingisugune põllumajanduslik tootmine nagu lätlased teevad – 300 eurot hektari kohta toodangut. Selliseid näiteid on ja seda saab ilmselt kehtestada. Sellega saame eristada mittetootjat tootjatest. Aga ka seal on omad probleemid. Keegi ei suuda fiktiivseid tehinguid kontrollida. See on üks võimalus, mida kaaluda. Peame Rahandusministeeriumiga, et millise initsiatiivi või ettepanekuga nad välja tulevad.

Mölder: kui täpsustada, siis peaks erisust ikkagi taotlema. See on ebanormaalne olukord, et meil on siin viie aastaga niitmine kolm korda suurenenud. Mõnel ei olegi võimalust erinevate toetusasemetete tõttu. Kui me erisust ei saa, siis tehakse naerualuseks need, kes täna veel toodavad.

Seeder: vastuseid meil praegu kõikidele küsimustele ei ole ja kui me saame komisjonilt vastuseid, siis liigume protsessiga edasi nii kiiresti, kui võimalik.

Kutsume kindlasti ka teid ja teeme laiemat arutelu. Lõpetame praegu arutelu ja täna polnudki eesmärgiks otsustamine vaid teadmiseks võtmine.

2. Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus – ülevaate andis maaelu arengu osakonna maaparanduse ja maakasutuse osakonna peaspetsialist Helve Hunt

Seeder: võtame teema teadmiseks

3. Lühiülevaade meetmetest 1.6.2 ja 1.6.3 – ülevaate andis kaubanduse ja põllumajandussaadusi töötleva tööstuse osakonna nõunik Taavi Kand

Varblane: mõte on, et peaksime järgmisel MAKi perioodil proovima end sinna sisse saada, sest metsanduse arengukava aastani 2020 näeb ette suurt kogust puitu, mis peaks turule tulema just ühistute kaudu. Püüame praegu ette valmistada ettepanekuid järgmiseks MAK perioodiks, et meil oleks üleriigilist tunnustatud tootjajühendust võimalik toetada ja käivitada.

Seeder: see on arutluse koht järgmise finantsperioodi rakendamiseks. Kuivõrd me ühise põllumajanduspoliitika ja põllumajandusfondi rahadega saame metsa toetada ja nii, et see ei avalda tuntavat negatiivset mõju meie põllumehele. Metsa peab kindlasti toetama ja arvan, et ka järgmises MAKis on meil metsa meetmed teatud ulatuses sees. Kui teised liikmesriigid kasutavad põllumajandusfondi rahasid ainult põllumajanduses, siis tekivad siin suured erisused ja me ei saa neid lubada. Me näeksime hea meelega, et ka teised riigid vaatavad maaelu laiemalt ja tervikuna.

Seeder: aitäh kõigile

(allkirjastatud digitaalselt)

Helir-Valdor Seeder

Nõukogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Liina Stranberg

Protokollija